

Hammaslääkäriharjoittelijana toimimisesta ja toiminnan edellytyksistä

Hammaslääkäriharjoittelijalla tarkoitetaan tässä tapauksessa EU/ETA-ulkopuolella tutkinnon suorittanutta henkilöä, joka suorittaa Suomessa työskentelyn ja laillistuksen edellytyksenä oleva Valviran erikseen määräämää harjoittelua.

Hammaslääkäriharjoittelijana toimimisesta ja toimimisen edellytyksistä ei ole säännelty lain- tai asetuksentasoisesti. Harjoittelijan toimintaan ei sovelleta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) ja asetuksen (564/1994) säännöksiä.

Harjoittelija ei ole terveydenhuollon ammattihenkilö

Valvira toteaa, ettei harjoittelija ole missään tilanteessa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, eikä hänelle voida luovuttaa minkäänlaista terveydenhuollon ammattihenkilölle kuuluvaa vastuuta potilaiden hoidosta. Ammattihenkilölain 22 §:n mukaisesti laillistettu hammaslääkäri päättää potilaan hammaslääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärittämisestä ja siihen liittyvästä hoidosta ja laillistetulla hammaslääkärillä on oikeus määrätä apteekista lääkkeitä lääkinnällistä tai lääketieteellistä tarkoitusta varten.

Harjoittelijan toiminnasta on vastuussa työnantaja

Koska harjoittelija ei ole terveydenhuollon ammattihenkilö, Valvira ei ole toimivaltainen valvomaan henkilön toimintaa hänen toimiessaan harjoittelijana. Hänen toiminnastaan on vastuussa työnantaja ja häntä ohjaava terveydenhuollon ammattihenkilö. Harjoittelijaa rekrytoitaessa työnantajan on määriteltävä riittävän tarkasti harjoittelijan tehtävät, vastuu, toiminnan rajat ja muut velvoitteet.

Harjoittelija ei saa missään tilanteessa hoitaa potilaita itsenäisesti

Hammaslääkäriharjoittelijoina toimivat henkilöt eivät saa missään tilanteessa hoitaa potilaita itsenäisesti, vaan he toimivat harjoittelijoina heille kirjallisesti ohjaajaksi nimetyn laillistetun hammaslääkärin johdon ja valvonnan alaisuudessa. Kuinka välitöntä ohjauksen ja valvonnan tulee tosiasiallisesti olla, riippuu harjoittelijan suorittamista tehtävistä. Ohjaavan hammaslääkärin tulee kuitenkin olla kaikissa tilanteissa välittömästi kutsuttavissa paikalle.

Harjoittelijan työtehtävistä

Harjoittelija voi ohjaavan hammaslääkärin johdon ja valvonnan alaisena esimerkiksi tutkia potilaita ja kirjata tutkimustietoja, kirjoittaa tarvittaessa röntgenlähetteitä ja muita tutkimuslähetteitä sekä valmistella tutkimustuloksia hammaslääkärin tarkastettavaksi. Lisäksi harjoittelija voi valmistella korjaavan hoidon toimenpiteitä varten kaviteetin suojauksen (matriisinnauhan laittaminen), asettaa kofferdamkumin juurihoidon toteutusta

varten ja laittaa tarvittaessa väliaikaisia paikkoja valmiisiin kaviteetteihin. Harjoittelija voi tehdä suppeita parodontologisia hoitoja (biofilmin rikkominen, näkyvän hammaskiven poisto, fluoraus sekä antaa omahoidon opetusta). Mikäli harjoittelija suorittaa potilaalle toimenpiteitä, ohjaavan hammaslääkärin tulee olla harjoittelijan ja potilaan välittömässä läheisyydessä, jotta hän voi myös seurata harjoittelijaa ja vastata toimenpiteen suorittamisesta. Ohjaavan hammaslääkärin tulee tarkistaa ja hyväksyä kaikki harjoittelijan laatimat asiakirjat ja tehdä kaikki hoitoa koskevat lääkemääräykset ja päätökset. Hammaslääkäri on vastuussa kaikesta hoidosta.

Harjoittelijan seuranta, ohjaus ja valvonta

Harjoittelijalle nimetyn ohjaajan tulee seurata, ohjata ja valvoa harjoittelijan toimintaa, puuttua välittömästi toiminnassa mahdollisesti ilmeneviin epäkohtiin sekä keskeyttää harjoittelijan toiminta, mikäli potilasturvallisuus vaarantuu.

Potilasasiakirjamerkinnot

Sosiaali- ja terveysministeriön potilasasiakirjoista antaman asetuksen (298/2009) 6§:n nojalla potilasasiakirjoihin saavat tehdä merkintöjä potilaan hoitoon osallistuvat terveydenhuollon ammattihenkilöt ja heidän ohjeidensa mukaisesti myös muut henkilöt siltä osin kuin he osallistuvat hoitoon. Harjoittelijan tekemät merkinnät hyväksyvät hänen esimiehensä, ohjaajansa tai tämän valtuuttama henkilö. Potilaskertomukseen tehtävissä merkinnöissä tulee asetuksen 10§:n mukaan olla muun muassa merkinnän tekijän nimi, asema ja merkinnän ajankohta.

Valvira toteaa, että harjoittelijan tekemistä potilasasiakirjamerkinnoista tulee ilmetä hänen asemansa. Lisäksi Valvira toteaa, että koska harjoittelija tehtävissä toimivalle henkilölle ei voida antaa miltään osin vastuuta potilaan hoidosta, tulee harjoittelijan esimiehen, ohjaajan tai tämän valtuuttaman henkilön aina hyväksyä hänen tekemänsä potilasasiakirjamerkinnot potilasasiakirjoista annetun asetuksen 6 §:n mukaisesti.

Päivitetty 23.11.2017